

ПЛАН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ОБВРСКИТЕ ЗА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ

За мали градежни зафати / адаптација во рамки на проектот и доградби до 6 училници

1. ПЛАН ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИТЕ АСПЕКТИ

За време на градба

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
а) БЗР прашања Можни негативни влијанија врз здравјето на работниците, корисниците на образовните објекти и населението поради: - Локација на училиштата во урбана област - Потенцијални повреди на луѓето и корисниците на училиштата поради тековните работи - Неусогласеност со националните мерки за заштита и безбедност при работа - Неусогласеност со локалните одредби за	Локално/ Краткорочно/сигурно/со големо значење	• Соодветни ленти за предупредување и информативни табли околу старата училиште во текот на рушењето и околу новата зграда во текот на градежните работи; • За работниците - да се применат законските предвидени мерки за безбедност и здравје како што се: а) употреба на заштитна облека и опрема како маски против прашина и ситни делови и влакна како и заштитни појаси за работа на голема височина б) да се одржи добро ниво на лична хигиена; в) треба да се набави прибор за здравствена заштита - прва помош и да се обезбедат медицински услуги на градежната локација во текот на градежните работи; • Изведувачот треба да превзема мерки како покривање на градежните материјали, редовно одржување на возилата, задолжително користење на маски за заштита од прашина од страна на работниците итн. со цел да се намали прашината и издувни гасови и да се намали штетното влијание врз здравјето на работниците; • Обезбедување на заштита за пешаците, околното население и учениците/деца кои посетуваат училиште преку оградување на локацијата и забрана за влез во локацијата на невработени лица; • Обезбедување на градежната локација 24 часа; • Околните места (дворот на училишта) треба да се одржуваат во чиста состојба, без отпад. Отпадот треба да се собере и тргне од дворот бидејќи може да биде причина за повреда; • Старите прозори и врати треба привремено да се стават на безбедно место каде неслужбените лица нема да	• Изведувач - Понудувач • Надзор

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
безбедност		имаат пристап - Предвидените активности за рушење треба да се спроведат надвор од редовното работно време на училишта; - Поделба на градежните делови на зградата од деловите каде не се вршат градежни активности со физички бариери; - Да се ограничи движењето помеѓу градежната локација и местата кои се во функција во зградата; - Проектната локација треба да биде осветлена ноќно време; - Да се следат мерките за безбедност при складирањето, транспортот и депонирањето на опасните материи со цел да се намали можноста за злоупотреба, истекувања и случајна изложеност на луѓето; - Евентуално скршено стакло (во училници, ходници или надвор) треба да се чисти веднаш; - Редовно одржување на возилата за да се минимизираат сериозни несреќи кои би биле предизвикани поради дефекти на опремата или нејзино предвремено расипување; - Користење на налепници (надворешно обележување на транспортните возила).	
		- Распоредот за чистење на објектот треба да се зголеми поради дополнителната прашина од работните активности; - Информацијата дека е во тек рушење на објектот треба да се постави на влезните врати на објектот - Градежните работи во текот на одморите при наставата треба да се забранат; - Динамичниот план за пренамена на зафатените училници треба да се направи според напредувањето на активностите за рушење и изградба.	- Општински кадар (Комунален инспектор/инспектор за животна средина) - Претставници на училиштата

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
		Ако е можно да се започне и заврши со активностите за уривање во текот на летните месеци или додека персоналот и децата не се во училиштата	
б) Управување со отпад Може да настанат негативни влијанија врз животната средина и здравјето како резултат на несоодветно ракување со различните видови на отпад	Локално / Краткорочно/сигурно дека ќе се случи со големо значење	- Подготовка на План за управување со отпад кој се очекува при рушењето и изградбата на објектот и негово одобрување во рок од 15 дена од денот на започнувањето на активностите на градежната локација. Планот мора да биде ревидиран и одобрен од страна на Надзорот - Да се идентификува опасниот и безопасниот отпад и да се одвои на градежната локација; - Отпадот треба да се класифицира според Поглавјето за отпад број 17 „Отпад при изградба и уривање со кодекс за отпад 17 01 - Отпад од бетон, тули, 17 09 04 - Мешан отпад од градежна локација вклучувајќи стакло од стари дрвени прозори и раководење согласно националното законодавство за инертен отпад (одвојување на самото место, собирање и привремено складирање, повторна употреба ако е можно, транспортирање до финална дестинација за одлагање); - После завршувањето на проектот може да се најдат мали количини на лепило, боја, лепило или боја од пакувања, алуминиумски профили, шрафови и друг градежен материјал и со истиот треба да се постапува согласно националното законодавство за управување со отпад (собирање на опасни материјали, нивно обележување како опасен отпад и транспорт од страна на овластена компанија); - Треба да се потпише Договор со компанија за собирање и транспорт на отпадот вклучувајќи и стари прозорци и врати; - Материјалите треба да бидат покриени во текот на транспортот за да се избегне расфрлање на отпад; - Палењето на градежен отпад е забрането;	- Изведувач - Понудувач - Надзор

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
		Старите прозори и врати треба привремено да се складираат во одделни простории во училиштето или доколку не е можно, тогаш надвор во дворот, да се покријат и да се стави налепница “не отворај“ се до нивното депонирање	Претставници на училиште
в) Квалитет на водата Можни се влијанија на животната средина врз подземните води како резултат на загадување на почвата поради излевање на гориво за возилата, моторни масла, лубриканти и несоодветно демонтирање на котлите и резервоарите	Локално/Краткорочно/ Со средно значење/ Ниска веројатност	- Потенцијалниот опасен отпад (моторни масла, гориво за возила, лубриканти) треба одделно да се собира и да се вклучи овластена компанија како подизведувач која ќе врши транспорт и конечно депонирање на опасниот отпад; - Демонтажата на опремата (резервоари, котел) треба да се изврши од страна на обучени лица со цел да се избегне излевање на нафта во почвата со што ќе се загадат подземните води.	- Изведувач - Понудувач - Надзор
г) Бучава Градежните активности и сообраќајот ќе предизвикаат бучава и вибрации како резултат на машините и возилата кои ќе	Локално/Краткорочно/ Со средно значење/ Сигурно	- Опремата треба да има соодветни пригушувачи на бучавата со кои ќе се намали нивото на бучава; - Нивото на бучава не треба да го надминува дозволеният лимит согласно законската регулатива за ниво на бучава (во зависност од степенот на заштита на областа каде што се одвиваат градежните работи); - Не треба да се дозволат градежни работи во текот на ноќта, на локацијата ќе се работи во периодот од 7,00 до 19,00 часот;	- Изведувач - Понудувач - Надзор - Комунален инспектор/инспектор за животна средина

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
се користат за транспорт на градежните материјали, работниците и градежниот отпад којшто се создал при рушењето и изградбата		Оние возила кои што се многу бучни не треба да се користат се додека не се преземат соодветни мерки.	
д) Квалитет на воздухот Рушењето и градежните активности ќе предизвикаат емисија на гасови од мобилни извори (возила и градежни машини) на CO₂, NO_x, PAH, SO₂ и честички (PM₁₀, PM_{2.5}). Прашината во воздухот ќе биде предизвикана од демонтажата на опремата, ископувањето, движењето на возилата и ракувањето со материјалите,	Локално /Краткорочно/Со ниско значење/ Сигурно	- Користење на заштитни маски за работниците; - Возилата и градежните машини треба добро да се одржуваат и да бидат во согласност со релевантните стандарди за емисија; - Редовно одржување на возилата и градежните машини со цел да се намали истекувањето на моторни масла, емисиите и проширувањето на загадувањето; - Товарот којшто се транспортира со возила, а кој емитува прашина треба да биде покриен; - Градежната локација, транспортните патишта и локациите каде што се ракува со материјалите треба да се попрскуваат со вода на суви и ветровити денови, особено поради учениците и затоа што локацијата се наоѓа во станбена област; - Градежните материјали треба да се чуваат покриени на соодветни места за да се намали нанесувањето на прашина; - Палење на отпадот на отворено место не е дозволено - Ограничување на брзината на возилата во рамките на градежната локација	- Изведувач - Понудувач - Надзор - Комунален инспектор/инспектор за животна средина

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
особено околу градежната локација.			
ѓ) Акционен план за откуп на земјиште и за раселување - Загуби на обработливо земјиште, средства за егзистенција и предизвикување на потенцијална ранливост на населението	Негативно, Реверзибилно, локално, мало, краткорочно, веројатно нема да се случи	Подготовка на АППР / АПР во согласност со ОП 4.12 Принудно раселување и негово спроведување пред почетокот на секоја градежна активност	Општината во соработка со надворешен консултант
е) Слободен пристап на информации и вклучување на заинтересирани страни - Недостаток на достапни информации	Негативни, повратни, локални, мали, краткорочни, најверојатно ќе се појават	- Подготовка на ПВЗС за целата проектна активност, за сите под- проекти во согласност со добрите меѓународни практики за индустрија - За секој под - проект, Апликантот треба да подготви информација / Објава за почеток на градежни активности како и достапноста на ПВЗС. Овој план треба да се објави веб-страницата на соодветната општина каде што се реализира проектот и општинската огласна табла.	Министерство за образование и наука во соработка со општина и надворешен консултант
ж) Здравје и безбедност на заедницата	Негативно, повратно, локално, мало, краткорочно, веројатно нема да се случи	Подготовка на План за здравје и безбедност на заедницата кој ќе го опфати целиот под- проект	Министерство за образование и наука во соработка со општина и надворешен консултант
з) Капацитет на институциите за	Негативни, повратни, локални, мали,	Организирање на еднодневна/ дводневна обука за членовите на тимот за имплементација на проектот, од сите	Министерство за образование и наука во соработка со

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
реализација на под -проект - каснење во испораката на проектната активност	краткорочни, најверојатно ќе се појават	заинтересирани општини, на следните теми: a) Заштитни мерки и барања на Светска Банка b) Управување со жалбен механизам c) Успешно ангажирање на заинтересираните страни d) Здравјето и безбедноста на заедницата за време на изградбата e) Друго (Теми поврзани со проектот, кои подоцна може да се дефинираат)	надворешен консултант

За време на оперативната фаза на новите училишни објекти

Потенцијално влијание	Степен на влијание	Мерки за ублажување кои се предлагаат	Одговорно лице
Не се очекуваат еколошки ризици. Се очекува позитивно влијание (повеќе простор за деца, енергетска ефикасност и заштеда на енергија, намалување на емисиите на стакленички гасови) со изградбата на доградбите на училишните објекти.	Локално/Краткорочно/големо на локацијата на училишта	- План за заштита од пожар треба да се подготви, со кој ќе се опфатат идентификацијата на ризиците од пожар и извори на запалување, како и мерките потребни за ограничување на брзото ширење на пожар и чад. - План за превентивно одржување треба да се изработи за редовно и превентивно одржување, со цел да се обезбеди правилно функционирање на сите инфраструктурни компоненти на училишниот објект (канализационен систем, систем за атмосферски води, систем за водоснабдување, уреди за греење итн.). - Треба да се воспостави постапка за водење евиденција, со цел да се обезбеди соодветно складирање на целокупната техничка документација за новите училишни објекти. - Општинскиот персонал треба да организира кратка обука за домарот/секретарот на училишните објекти за водење и чување на евиденцијата и документацијата.	Претставници од училиштата
Квалитет на водата за пиење	Локално/ Краткорочно	Пред отворањето на училишниот објект, треба да се изврши тестирање на инсталираниот систем за вода за пиење по различни делови, како и на целиот систем.	- Изведувач - Понудувач - Надзор

		• Испирање на цевководите на водоводниот систем со хлорни супстанции. • Ставање во функција на системот за водоснабдување.	
Канализациона мрежа	Локално/ Краткорочно	• Во руралните населби каде што нема јавен канализационен систем, треба да се инсталираат мали пречистителни станици за отпадни води (ПСОВ) според бројот на корисници. ПСОВ треба редовно да се одржуваат со цел да се обезбеди соодветен квалитет на отпадната вода на излезот од станицата (во согласност со националното законодавство) пред нејзиното испуштање.	• Изведувач - Понудувач • Надзор • Претставници од училиштата

2. МОНИТОРИНГ ПЛАН ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И СОЦИЈАЛНИ ПРАШАЊА

Редовниот мониторинг треба да се врши во текот на спроведувањето на под -проектите со цел да се провери примената на предложените мерки за ублажување на влијанието врз животната средина и мерките за здравје и безбедност при работа

Фаза	Кој (Параметар ќе се следи)	Каде (Дали параметарот ќе се следи?)	Како (Дали параметарот ќе се следи?)	Кога (Дефинирајте ја фреквенцијата или времетраењето)	Зошто (Дали параметарот ќе се следи?)	Трошок (Доколку не е вклучен во буџетот на проектот)	Кој (Кој ќе го следи параметарот)
Подготвителна фаза	Пристап до локацијата Управување сообраќајот Достапност на објекти за отстранување отпад Планирани активности за вклучување на ранливите групи	На локацијата На локацијата Во близина на локацијата ЕУП	Да се провери дали проектот предвидува посебни процедури	Пред започнувањето на градбата	Безбедност на јавноста, навремено откривање на тесните грла за отстранување отпад, инклузивност на ранливите групи	Маргинално, во рамките на буџетот	Изведувач, Инженер, Координатор за грантови и Специјалист за социјални аспекти

За време на имплементацијата на активностите	Попис на опасен отпад (азбест) Контрола на квалитетот на градежниот материјал (на пр. бои / растворувачи) Активно вклучување на ранливите групи	На локацијата Стовариште то на изведувачот / во дворот на објектот На локацијата	Визуелно / аналитичко ако се сомневате Визуелно / истражување во бази на податоци за токсични материјали Визуелно / истражување / интервјуа / фокус групи	Пред почетокот на работите за рехабилитација Пред одобрувањето за употреба на материјали За време на работата	Здравје и безбедност на јавно и работно место Вклучување	Маргинално, во рамките на буџетот (Подготвене посебна сметка за анализи на ЕУП)	Изведувач, Инженер, Координатор за грантови и Специјалист за социјални аспекти
За време на активностите за надзор	Создавање на прашина Емисии на бучава Количини и квалитет на отпадни води Видови и количини на отпад Придобивки за ранливите групи	На локацијата и во непосредна близина, до жителите врз кои би имало влијание	Визуелно Консултација со локалното население Визуелно, аналитичко ако е сомнително Број на транспортиран отпад надвор од локацијата визуелно / истражување /	Дневно Дневно Дневно / континуирано Секоја серија	Избегнување на јавна непријатност Избегнување на негативни влијанија врз подземните / површинските води Обезбедување на правилно управување и отстранување на отпадот	Маргинално, во рамките на буџетот	Изведувач, Инженер, Координатор за грантови и Специјалист за социјални аспекти

			интервјуа / фокус групи		обезбедување соодветни придобивки за ранливите групи		
--	--	--	-------------------------	--	--	--	--

За време на градба

Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како ќе се следи параметарот?	Кога ќе се следи параметарот (фреквенција на мерења)?	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорност
					За време на доградбите до 6 училници
Применети прописи и мерки за безбедност и заштита на заедницата	Во објектот и дворот на училиштето	Визуелни проверки	На почеток на реконструкцијата/првиот ден Секој работен ден во текот на проектните активности	За да се обезбеди минимизирање на здравствените и безбедносните ризици - механички повреди кај членовите на локалната заедница - особено од скршено стакло, дрвени прозорци и врати и шила	Изведувач - понудувач Надзор Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина)
Мерките за заштита на здравјето и безбедноста при работа (БЗР) кои се однесуваат на градежните работници на локацијата	Во објектот и дворот на училиштето	Визуелни проверки	Секој работен ден во текот на проектните активности	За да се намалат ризиците по здравјето и безбедноста на работниците посебно заштитна опрема и облека за работниците	Изведувач - понудувач Надзор Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина)

Да се одбегне и минимизира безбедносниот и здравствениот ризик за учениците/децата и вработените лица во школото/градинката	Во објектот и дворот на училиштето	Визуелни проверки	На почетокот на рушењето и континуирано секој работен ден	Да се одбегнат повредите на учениците/децата и вработените лица во училиштето/градинката од паднати предмети од прозори, врати, скршено стакло и вдишување на прашина и азбесни влакна	Изведувач - понудувач Надзор Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина)
За време на почеток и крај на реконструкцијата /градежните работи	На градежната локација	Визуелни проверки и преглед на документацијата (динамичк и план)	Секој ден	Да се одбегне и минимизира безбедносниот и здравствениот ризик	Изведувач - понудувач Надзор Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина)
План за управување со отпад за сите видови на отпад кои се генерираат на градежната локација	На градежната локација	Преглед на документацијата - Планот за управување со отпад	Пред почетокот на активностите за рушење	Да се обезбеди соодветно управување со сите видови на отпад и да се намалат потенцијалните ризици за загадување на животната средина (загадување на воздухот, водите и почвата) и ризиците врз здравјето на луѓето	Изведувач - понудувач Надзор
Постоење на скршено стакло, прашина како резултат на рушењето Генерирање на различни типови на отпад	Во дворот на училиштето	Визуелни проверки	За скршено стакло/веднаш /За прашина секој ден после завршување на работите За инертен отпад на 2-3 дена	Да се одбегнат и минимизираат ризиците од повреди и вдишување на прашина	Изведувач - понудувач Надзор Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина)

Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како ќе се следи параметарот?	Кога ќе се следи параметарот (фреквенција на мерења)?	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорност
					За време на доградбите до 6 училници
Ниво на бучава	На градежната локација	Набљудување на нивото на бучава dB (A) со соодветни апарати	Редовно, во текот на градежните активности, преку посети на локацијата, во согласност со националното законодавство	За да се утврди дали нивото на бучава е над/под дозволеното ниво на бучава за тој вид на област	Изведувач - Понудувач Овластена компанија за вршење на мерења на нивото на бучава, ангажирана како подизведувач од страна на Изведувачот - Понудувачот Еколошки инспектор за прибирање на резултатите од мерењата на нивото на бучава
Изложеност на силна бучава од возилата, машините, механизацијата и опремата	На градежната локација	Преглед на техничките спецификации во однос на бучава на	Пред почетокот на градежните активности (првиот ден) за сите возила и опрема	За да се заштитат работниците од изложеност на високо ниво на бучава, земајќи ги во предвид техничките	Изведувач - понудувач Надзор Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина)
Преглед на поплаки	Во канцеларија	Преглед на документација	Полу-годишно за време на градежните работи	Завршена постапка за експропријација	ПЕИП/МОН

За време на оперативна фаза на под - проектот

Кој параметар ќе се следи?	Каде ќе се следи параметарот?	Како ќе се следи параметарот?	Кога ќе се следи параметарот (фреквенција на мерења)?	Зошто ќе се следи параметарот?	Одговорност за време на оперативната фаза
Квалитет на водата за пиење	Пред пуштањето во функција на новиот водоводен систем, примерокод водата треба да биде анализиран од страна на овластена лабораторија -Институт за јавно здравје / акредитирана	Лабораториска опрема за физичко-хемиски и микробиолошки анализи на квалитетот на водата	Пред почетокот со работана новото училиште	За да се обезбеди дистрибуција на квалитетна вода за пиење за учениците/децата намалувајќи ги ризиците по здравјето од болести кои се пренесуваат преку вода	Општински персонал Училишен персонал Јавно прептријатие
План за заштита од пожар	Пред почетокот со работа на училиштето	Ревизија на планот	На почетокот со работата на училиштето/г радинката	За да се осигура дека се применети сите мерки за заштита од пожар	Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина) Училишен персонал

План за редовно и превентивно одржување на градинката	Пред почетокот со работа на градинката	Преглед на планот	На почетокот со работата на училиштето	За да се обезбеди правилно спроведување на мерките кои се однесуваат на превентивно и редовно одржување, набавка на резервни делови, замена на старите делови со што ќе се намалат дефектите, зголемување на животниот век на опремата и обезбедување на добра и безбедна работа на училиштето/градинката	Општински персонал (Комунален и инспектор за животна средина) Училишен персонал
Квалитет на пречистена отпадна вода (БПК ₅ ХПК, вкупни суспендирани честички, азот, фосфор)	На излез од малата пречистителна станица за отпадни води пред влез во реципиент	Земање примероци од страна на Лабораторија за физичко - хемиска анализа во согласност со воведени методологии за мониторинг	Два пати во годината (пролет и зима)	За да се потврди ефикасноста на пречистителната станица	Училишен персонал Министерство за животна средина и просторно планирање Општинска инспекција за животна средина